

Vergaderjaar 2009–2010

32 360 A

Jaarverslag en slotwet Infrastructuurfonds 2009

Nr. 4

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikel 1 (uitgaven/verplichtingen en ontvangsten)

De begrotingsstaten die onderdeel uitmaken van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 1, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001 elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2009 wijzigingen aan te brengen in: a. de begrotingsstaat van het Infrastructuurfonds.

De in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze Memorie van Toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister van Verkeer en Waterstaat,
C. M. P. S. Eurlings

B. BEGROTINGSTOELICHTING

In dit wetsvoorstel zijn alleen technische uitvoeringsmutaties, mutaties van boekhoudkundige aard of mutaties voortvloeiend uit controlebevindingen opgenomen.

De absoluut of relatief kwantitatief omvangrijke mutaties zijn hieronder in tabelvorm opgenomen. Hierbij is een onderverdeling gemaakt in uitgaven, ontvangsten en verplichtingen.

Overeenkomstig mijn toezegging tijdens het Wetgevingsoverleg Verkeer en Waterstaat van 24 juni 2009, is de informatievoorziening op projectniveau in deze suppletore begroting verbeterd.

Hiertoe zijn projecttabellen met de realisatieprojecten opgenomen waarin de begrotingsmutaties op projectniveau zichtbaar zijn gemaakt en waarvan de belangrijkste mutaties zijn voorzien van een toelichting. Verder is per begrotingsartikel een tabel met de Budgettaire gevolgen van beleid opgenomen, waarin inzicht wordt verstrekt in de mutaties op financieel instrumentniveau. Ook hier worden de belangrijkste mutaties toegelicht.

Wat betreft deze verbeterde informatievoorziening wil ik verder graag verwijzen naar mijn brief aan de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten Generaal van 4 november 2009 (*Kamerstukken II, 2009–2010, 32 123 A, nr. 8*).

Overzicht belangrijkste uitgaven-, ontvangsten- en verplichtingenmutaties

Belangrijkste suppletore mutaties 2009 (slotwet) (in € mln.)

	Art.	Uitgaven	Ontvangsten	Verplichtingen
Stand ontwerpbegroting 2009		7 753,6	7 753,6	8 675,7
Stand 1e suppletore begroting 2009		7 673,4	7 673,4	11 515,3
Stand 2e suppletore begroting 2009		7 363,7	7 564,5	8 595,3
– belangrijkste mutaties Slotwet:				
1. Hoofdwatersystemen	11	– 85,3	– 12,1	– 110,2
2. Hoofdwegennet	12	32,7	43,0	– 893,9
3. Spoorwegen	13	157,9	165,2	– 1 548,5
4. Regionale, lokale infrastructuur	14			– 190,4
5. Hoofdvaarwegennet	15	– 47,2	– 15,5	– 97,4
6. Megaprojecten niet-Verkeer en Vervoer	16	– 12,8		– 335,2
7. Megaprojecten Verkeer en Vervoer	17	– 46,1	13,9	– 180,0
8. Bijdragen andere begrotingen Rijk	19		– 34,3	
Diversen		– 10,7	– 0,2	1,2
Realisatie 2009		7 352,2	7 724,5	5 240,9

Toelichting

11 Hoofdwatersystemen

Budgettaire gevolgen van beleid: Slotwet 2009 (Bedragen in EUR 1 000)

	Stand ontwerp- begroting	Stand 1e suppletore begroting	Stand 2e suppletore begroting	Mutaties 3e suppletore begroting	Stand 3e suppletore begroting
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)=(3 + 4)
Verplichtingen	720 949	836 823	1 308 167	- 110 178	1 197 989
Uitgaven	813 582	897 904	1 072 003	- 85 313	986 690
<i>11.01 Watermanagement</i>	<i>87 091</i>	<i>87 091</i>	<i>91 231</i>	<i>0</i>	<i>91 231</i>
11.01.01 Basispakket watermanagement	87 091	87 091	91 231	0	91 231
<i>11.02 Beheer en Onderhoud</i>	<i>200 123</i>	<i>243 015</i>	<i>352 410</i>	<i>- 25 372</i>	<i>327 038</i>
11.02.01 Basispakket B&O waterkeren	117 016	137 016	209 779	0	209 779
11.02.05 Basispakket B&O integraal waterbeheeren	51 156	51 156	105 028	40	105 068
11.02.08 Groot var. onderh. waterbeheer	31 951	54 843	37 603	- 25 412	12 191
<i>11.03 Aanleg</i>	<i>466 706</i>	<i>502 570</i>	<i>619 399</i>	<i>- 60 028</i>	<i>559 371</i>
11.03.01 Real. programma waterkeren	292 045	310 837	408 527	- 31 714	376 813
11.03.02 Real. programma waterbeheeren	174 661	191 733	210 872	- 28 314	182 558
<i>11.05 Verkenning en planstudie</i>	<i>59 662</i>	<i>65 228</i>	<i>8 963</i>	<i>87</i>	<i>9 050</i>
11.05.01 Verkenn. progr. hoofdwatersystemen	622	5 624	6 821	- 110	6 711
11.05.02 Planstudieprogr. waterkeren	56 947	57 078	858	- 131	727
11.05.03 Planstudieprogr. waterbeheer	2 093	2 526	1 284	328	1 612
Van totale uitgaven:					
- Bijdrage aan baten-lastendienst					441 129
- Restant					545 561
11.09 Ontvangsten	33 065	39 917	40 317	- 12 133	28 184

11.02 Beheer en onderhoud

Het kasoverschot betreft de projecten Stuwen in de Lek en Masterplan Haringvliet. In verband met de mislukte aanbesteding bij Stuwen Lek wordt een nieuwe scope en planning voor dit project opgesteld. Bij Masterplan Haringvliet is er sprake van een gewijzigde planning van de aannemer doordat aanvankelijk niet aan de kwalitatieve verplichtingen was voldaan.

11.03 Aanleg

Slotwetmutaties (Bedragen x EUR 1 mln.)

Realisatieprojecten Waterkeren (11.03.01)	Stand ontwerp- begroting	Stand 1e suppletore begroting	Stand 2e suppletore begroting	Mutatie slotwet	Realisatie	Gevolgen MIRT-budget
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	
Uitgaven	292	311	409	- 32	377	
Deltaplan grote rivieren	16	16	20	- 1	19	
Maatregelen i.r.t. rivierverruiming	17	13	12	- 2	10	
1 Dijkversterking en Herstel steenbekleding	60	56	78	- 6	72	
2 Hoogwaterbeschermingsprogramma	140	152	226	- 15	211	
3 Overige onderzoeken en kleine projecten	59	74	73	- 8	65	
Afronding			0	0		

1. Met het voor 2009 beschikbare bedrag is cluster 1 (zeer urgente bestellingen: Westerschelde en Oosterschelde) van de bestellingen uitgevoerd. Wel is er voor ca. € 6 mln. aan naar 2010 overlopende betalingen.
2. Op het Hoogwaterbeschermingsprogramma is een kasoverschot van € 15 mln. door minder uitgaven op de projecten Middelharnis (€ 2 mln.), Enkhuizen/Hoorn (€ 6 mln.) en projecten <25 mln. (€ 12 mln.) en hogere uitgaven bij Zwakke Schakels Kust West Zeeuws Vlaanderen (€ 5 mln.). Het betreffen hier projecten in beheer en uitvoering bij waterschappen, waardoor RWS geen invloed heeft op de uitvoering.
3. In tegenstelling tot de verwachting tijdens het opstellen van de Najaarsnota, zijn ten behoeve van de projecten Nederland leeft met Water en Innovatie Delta technologie toch uitgaven verricht van respectievelijk € 1,9 mln. en € 3,7 mln.
Anderzijds is er sprake van een lagere realisatie bij het project «Versterking Delflandse kust icm PMR» (€ 12 mln.) en onderzoek SBW 2e fase (€ 1 mln.). Het laatst genoemde is het gevolg van een rekening voor meetpunten, die in 2009 te laat is ontvangen waardoor de betaling niet meer in dat jaar kon plaatsvinden.
De lagere realisatie bij Versterking Delflandse Kust wordt veroorzaakt door vertraging in de uitvoering doordat a) de opdrachtnemer langer in Ter Heijde bezig is geweest met het opspuiten van zand dan gepland en b) door weersomstandigheden en averij aan schepen.

Slotwetmutaties (Bedragen x EUR 1 mln.)

Realisatieprojecten Waterbeheeren (11.03.02)	Stand ontwerp- begroting	Stand 1e suppletore begroting	Stand 2e suppletore begroting	Mutatie slotwet	Realisatie	Gevolgen MIRT-budget
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	
Uitgaven	176	192	211	- 29	182	
Proef Grootchalige Verwerking Baggerspecie (GVB)	4	3	1	0	1	
Stimuleringsregeling verwerking baggerspecie (SVB)	0	2	1	0	1	
1 Subsidie baggeren bebouwd gebied (SUBBIED)	19	21	16	- 6	10	
2 Verbeterprogramma Waterkwaliteit Rijkswateren	75	69	129	- 13	116	
Tijdelijke regeling bestrijding regionale wateroverlast	24	34	8	1	9	
Inrichting IJsselmonding	1	2	1	- 1	0	
Natte natuurprojecten IJsselmeergebied	1	2	1	1	2	
Natuurpilot IJmeer/Markermeer	0	0	2	- 1	1	
3 Integrale inrichting Veluwe randmeer (IIVR)	10	10	5	- 1	4	
Depot Hollandsch Diep	1	2	6	0	6	
Klein Profijt	0	0	0	0		
Uitbreiding gemaalcapaciteit IJmuiden	0	0	0	0		
Aanleg baggerdepots (voorheen Depot Koerogspolder)	0	0	0	0		
Doorlaatmiddel Veerse Meer	0	0	0	0		
Natuurcompensatie Perkpolder	3	3	5	- 1	4	
Verruiming vaargeul Westerschelde	4	5	3	- 2	1	
4 Innovatie KRW/WB21	26	30	17	- 15	2	
5 Synergie KRW/WB21	8	10	13	8	21	
Kleine projecten	0	0	5	0	5	
Afronding	0	- 1	- 2	1	- 1	

1. De lagere gerealiseerde uitgaven worden verklaard doordat minder subsidieaanvragen zijn ingediend dan het subsidieplafond.
2. Naast enkele meevallers in de aanbesteding van saneringen, is op een aantal projecten binnen dit programma een kasoverschot ontstaan door vertraging in grondaankopen, vertraging bij partners in geval van mede-financieringsprojecten en capaciteitsproblemen.
3. Dit betreft diverse kleinere projecten met een groot aantal externe initiatiefnemers. Een aantal daarvan is doorgeschoven. Besloten is het programma met 2 jaar te verlengen.
4. De lagere realisatie is het gevolg van de lange doorlooptijd van de notificatieprocedure bij de Europese Commissie, die nodig was om ook ondernemingen ten volle van de regeling te kunnen laten profiteren. De oorspronkelijke planning was dat de regeling in het voorjaar van 2009 gepubliceerd zou kunnen worden. Uiteindelijk lukte dit niet eerder dan het afgelopen najaar.
5. De gesloten bestuursovereenkomsten voor projecten in het landelijk gebied en de afgegeven beschikkingen aan de subsidianten op de tijdelijke regeling eenmalige uitkering stedelijke synergieprojecten, hebben geleid tot een voortvarende aanpak en daardoor een hogere realisatie.

Verplichtingen

Het overschot op de bij dit artikel behorende verplichtingenraming wordt verklaard door het in overeenstemming brengen van de raming met de uitvoeringsplanning, over het algemeen door het later aangaan van de betalingsverplichtingen dan in de begroting verwacht, bij de projecten:

- Stuwen in de Lek en Haringvliet;
- NURG (Nadere Uitwerking Rivierengebied), Steenbekleding Ooster- en Westerschelde, HWBP (Hoogwaterbeschermingsprogramma) en Zwakke Schakels;
- Herstel & Inrichting, Innovatie KRW (Kaderrichtlijn Water) en Synergie KRW.

Ontvangsten

Door complexiteit van het project VNK2 (Veiligheid Nederland in Kaart) moeten veel gegevens van verschillende partijen verzameld worden en een nieuwe innovatieve methode worden ontwikkeld. De met dit project verband houdende verwachte inkomsten voor 2009 zijn daardoor ook vertraagd.

12 Hoofdwegennet

Budgettaire gevolgen van beleid: Slotwet 2009 (Bedragen in EUR 1 000)

	Stand ontwerp- begroting	Stand 1e suppletore begroting	Stand 2e suppletore begroting	Mutaties 3e suppletore begroting	Stand 3e suppletore begroting
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)=(3 + 4)
Verplichtingen	4 139 934	4 339 567	2 773 627	- 893 862	1 879 765
Uitgaven	2 680 965	2 142 155	2 875 926	32 680	2 908 606
<i>12.01 Verkeersmanagement</i>	<i>55 171</i>	<i>55 171</i>	<i>56 527</i>	<i>0</i>	<i>56 527</i>
12.01.01 Basispakket verkeersmanagement	55 171	55 171	56 527	0	56 527
12.01.02 Servicepakket verkeersmanagement	0	0	0	0	0
<i>12.02 Beheer en onderhoud</i>	<i>806 215</i>	<i>525 153</i>	<i>816 700</i>	<i>10 511</i>	<i>827 211</i>
12.02.01 Basispakket B&O	627 891	352 891	642 227	15 000	657 227
12.02.02 Service pakket B&O	99 624	99 624	102 253	0	102 253
12.02.04 Groot variabel onderhoud	78 700	72 638	72 220	- 4 489	67 731
<i>12.03 Aanleg en planstudie na tracebesluit</i>	<i>1 152 223</i>	<i>883 304</i>	<i>1 609 716</i>	<i>43 216</i>	<i>1 652 932</i>

	Stand ontwerp- begroting	Stand 1e suppletore begroting	Stand 2e suppletore begroting	Mutaties 3e suppletore begroting	Stand 3e suppletore begroting
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)=(3 + 4)
12.03.01 Realisatie programma	977 519	793 149	1 581 900	28 336	1 610 236
12.03.02 Planstudie na tracebesluit	174 704	90 155	27 816	14 880	42 696
12.04 Geïntegreerde contractvormen/PPS	327 253	331 110	261 433	- 368	261 065
12.05 Verkenn.en planst.voor tracebesluit	340 103	347 417	131 550	- 20 679	110 871
12.05.01 Verkenningen	0	1 932	5 800	- 464	5 336
12.05.02 Planstudieprogr. voor tracebesluit	340 103	345 485	125 750	- 20 215	105 535
Van totale uitgaven:					
- Apparaatsuitgaven					3 356
- Bijdrage aan baten-lastendienst					1 170 895
- Restant					1 734 355
12.09 Ontvangsten	78 246	74 747	79 993	43 026	123 019

12.02 Beheer en onderhoud

De hogere uitgaven op het Basispakket Beheer en Onderhoud van € 15 mln. is het gevolg van een versnelling. Hiervoor is een verschuiving uit het jaar 2011 aangebracht. Het kasoverschot op Groot variabel onderhoud is een saldo van relatief kleine verschillen tussen de ramingen en de realisatie op de projecten Betonverhardingen A1 (- € 3,4 mln.), Stalen kunstwerken (+ € 1,2 mln.) en A23/N3 (- € 2,3 mln.).

12.03.01 Realisatie programma

Slotwetmutaties (Bedragen x EUR 1 mln.)

Realisatieprojecten hoofdwegenet (12.03.01)	Stand ontwerp- begroting	Stand 1e suppletore begroting	Stand 2e suppletore begroting	Mutatie slotwet	Realisatie	Gevolgen MIRT-budget
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	
Uitgaven	978	794	1 582	28	1 610	
A7 Rondweg Sneek	18	18	21	- 2	19	
A7 Zuidelijke ringweg Groningen, fase 1	16	12	0	0		
N31 Zurich-Harlingen	8	7	0	0		
1 A2 Everdingen-Deil-Zaltbommel- Empel	141	73	132	34	166	
N34 omleiding om Ommen	12	14	17	0	17	
N35 Zwolle-Almelo (traverse Nijverdal)	14	19	18	- 2	16	
A12 Utrecht west benutting, aansluitingen Woerden-Linschoten en Woerden-Oost	30	13	16	0	16	
A28 Utrecht-Amersfoort	0	0	6	- 1	5	
2 A2 Holendrecht-Oudenrijn	311	237	274	48	322	
A4 Burgerveen-Leiden	0	0	83	6	89	
3 A12 Den Haag-Gouda benutting	46	29	82	12	94	
N9 Koedijk-De Stolpen	0	0	6	- 2	4	
4 N50 Ramspol-Ens	0	0	0	7	7	
N14 Wassenaar-L'dam (incl.aansl.Hu- bertusviaduct)	15	20	0	0		
5 A2 Rondweg Den Bosch	91	90	92	19	111	
A2 Tangenten Eindhoven	170	89	206	- 4	202	
A2/A76 Maatregelenpakket Limburg	17	29	2	0	2	
A57 Veersedam-Middelburg	57	57	53	7	60	

Realisatieprojecten hoofdwegennet (12.03.01)	Stand ontwerp-begroting	Stand 1e suppletore begroting	Stand 2e suppletore begroting	Mutatie slotwet	Realisatie	Gevolgen MIRT-budget
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	
6 A73/74 Venlo–Maasbracht ism A74, N68 en OTR	19	39	85	- 22	63	
A10 Amsterdam praktijkproef FES	30	30	6	- 1	5	
Dynamisch verkeersmanagement	75	141	41	0	41	
7 Kleine projecten/Afronding projecten	30	25	109	- 20	89	
Verkeersveiligheid infrastructuurpakket hwn	2	6	0	0		
Quick Wins FES	4	6	1	0	1	
Afronding	1	1	1	0	1	
8 Realisatieuitg.op IF 12.03.01 mbt planstudieuitg.	112	287	331	- 51	280	-
Egalisatiereeks	- 241	- 448	0	0		

1. Op het deeltraject knooppunt Everdingen – aansluiting Everdingen is de uitvoering versneld ten opzichte van eerdere verwachtingen.
2. Het verschil wordt met name verklaard door een aangepaste betalingsregeling met de aannemer en enkele kleine contractwijzigingen.
3. Er is één termijn meer betaald dan geprognosticeerd.
4. Tegen het eind van 2009 kon sneller dan verwacht een drietal grote betalingen worden verricht, die ten tijde van de T2-rapportage niet zeker waren. Het betroffen betalingen op de deelprojecten: reconstructie hoogspanningsleidingen Tennet (90% betaling), grondaankoop gemeente Kampen en grondaankoop perceel Koomen.
5. De uitvoering is versneld waardoor rond de jaarwisseling het project is opengesteld voor het verkeer.
6. De lagere realisatie wordt verklaard door de uitloop van de afhandeling van contractuele items.
7. De oorzaak van de lagere realisatie kan worden gevonden in aanpassingen van de planning bij de diverse kleine projecten.
8. De onderuitputting is voornamelijk veroorzaakt bij de volgende projecten:
 - A1 Muiderbrug (de gereserveerde versnellingsbonus ten behoeve van de aannemer is niet uitgekeerd en 2 termijnen zijn niet betaald omdat door de aannemer onvoldoende informatie was verstrekt);
 - A12 Veenendaal–Ede (te optimistische prognose afgegeven);
 - A12 Utrecht–Maarsbergen (door vertraging in de minnelijke grondverwerving is minder uitgegeven);
 - A 28 Leusden–Hoevelaken (de realisatie van dit onderdeel van de A28 is vertraagd doordat de aannemer een verplichting niet is nagekomen);
 - Packagedeal ZSM (door een aanbestedingsmeevaller op het project Geluidschermen A1 fase 2. Daarnaast is door het besluit om het project Holendrecht–Diemen onder het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit te laten vallen, in plaats van een luchtonderzoek uit te laten voeren, de bekendmaking van het Wegaanpassingsbesluit een kwartaal doorgeschoven en is in december de uitvoering gestart in plaats van in september.)
 - N61 Hoek–Schoondijk (de grondaankoop nabij de Braakman is niet doorgegaan).

12.03.02 Planstudie na tracébesluit

De hogere uitgaven worden grotendeels veroorzaakt door de hogere kosten van de spoedaanpak (Spoedwet wegverbreding).

12.04 Geïntegreerde contractvormen/PPS

Slotwetmutaties (Bedragen x EUR 1 mln.)

Geïntegreerde contractvorm (12.04)	Stand ontwerp-begroting	Stand 1e suppletore begroting	Stand 2e suppletore begroting	Mutatie slotwet	Realisatie	Gevolgen MIRT-budget
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	
Uitgaven	327	331	262	- 1	261	
N31 Leeuwarden–Drachten (excl B&O)	36	37	7	- 1	6	
Aflossing tunnels	49	51	49	- 2	47	
N11 Alphen ad Rijn–Bodegraven, betaling						
PPS-constr.	17	17	21	0	21	
A10 2e Coentunnel	160	164	109	1	110	
A59 Rosmalen–Geffen, PPS	15	14	15	0	15	
Exploitatie Westerscheldetunnel	50	48	61	1	62	

12.05 Verkenningen en planstudie voor tracébesluit

De lagere uitgaven op het planstudie-onderdeel betreffen met name het saldo van de diverse kasschuiven die samenhangen met de programmering van infrastructuur en de toedeling van het voordelig saldo over 2008 aan de verschillende jaren.

Ontvangsten

De hogere realisatie op de ontvangsten wordt met name verklaard door een saldering van enerzijds hogere regionale ontvangsten ten behoeve van de Rijksweg 2 Holendrecht en de A4 Burgerveen–Leiden en lagere ontvangsten op het project Rijksweg 12 Den Haag–Gouda anderzijds.

Verplichtingen

Per saldo kan de verplichtingenraming bij dit artikel met bijna € 900 mln. neerwaarts worden bijgesteld. De belangrijkste mutaties die tot deze aanpassing leiden worden verklaard door:

- de gunning aan het eind van 2009 van twee grote projecten. Voor de Rijksweg 2 passage Maastricht en Rijksweg 2 Maasbracht–Geleen zijn verplichtingen vastgelegd voor een bedrag van respectievelijk € 413 mln. en € 124 mln.;
- de afboeking van de (meerjarige) betalingsverplichting op de exploitatie van de Westerscheldetunnel ter grootte van € 1,331 mlrd. Dit in verband met de overdracht aan de provincie Zeeland;
- dat om redenen van bestuurlijke aard nog geen fasewisseling heeft plaatsgevonden voor de projecten N31 Leeuwarden, A1/A6/A9 Schiphol–Amsterdam–Almere en A15 Maasvlakte–Vaanplein. Voor deze projecten zijn dan ook nog geen betalingsverplichtingen vastgelegd.

13 Spoorwegen

Budgettaire gevolgen van beleid: Slotwet 2009 (Bedragen in EUR 1 000)

	Stand ontwerp- begroting	Stand 1e suppletore begroting	Stand 2e suppletore begroting	Mutaties 3e suppletore begroting	Stand 3e suppletore begroting
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)=(3 en 4)
Verplichtingen	2 195 375	3 821 461	2 319 839	- 1 548 479	771 360
Uitgaven	2 741 843	2 877 844	1 919 446	157 879	2 077 325
<i>13.02 Onderhoud en vervanging</i>	<i>1 633 831</i>	<i>1 889 166</i>	<i>1 275 242</i>	<i>135 092</i>	<i>1 410 334</i>
13.02.01 Regulier onderhoud	656 453	900 926	719 616	99 371	818 987
13.02.02 Grote onderhoudsprojecten	485 932	485 933	326 054	57 114	383 168
13.02.03 Rentelasten	124 150	124 151	124 150	0	124 150
13.02.04 Betuweroute	34 316	43 992	29 542	9 526	39 068
13.02.05 Kleine infra en overige projecten	332 980	334 164	75 880	- 30 919	44 961
<i>13.03 Aanleg</i>	<i>668 918</i>	<i>762 534</i>	<i>494 833</i>	<i>21 226</i>	<i>516 059</i>
13.03.01 Real.progr.personenvervoer	644 209	728 886	470 670	19 957	490 627
13.03.02 Real.progr.goederenvervoer	24 709	33 648	24 163	1 269	25 432
<i>13.04 Geïntegreerde contractvormen/PPS</i>	<i>138 383</i>	<i>140 874</i>	<i>133 952</i>	<i>- 192</i>	<i>133 760</i>
<i>13.05 Verkenningen en planstudies</i>	<i>300 711</i>	<i>85 270</i>	<i>15 419</i>	<i>1 753</i>	<i>17 172</i>
13.05.01 Planstudieprogr. personenvervoer	274 256	51 157	14 864	1 560	16 424
13.05.02 Planstudieprogr. goederenvervoer	26 455	34 113	555	193	748
13.05.03 Verkenningenprogramma	0	0	0	0	0
Van totale uitgaven:					
- Apparaatuitgaven					2 651
- Bijdrage aan baten-lastendienst					0
- Restant					2 074 674
13.09 Ontvangsten	179 448	142 797	19 048	165 207	184 255
- HSA	72 329	- 3 999	1	- 1	0
- Overige	17 119	26 796	19 047	165 208	184 255
- Mandje spoor	90 000	120 000	0	0	0

13.02 Onderhoud en vervanging

Bij de subsidievaststelling (beheer en onderhoud van het spoorweginet) voor het jaar 2007 is een bedrag van € 137 mln. teruggevorderd in verband met gerealiseerde efficiency. Dit bedrag is verrekend met de betaling van de subsidie voor 2009.

Hiermee was netto reeds rekening gehouden in de beschikbare middelen voor de uitgaven in 2009. Deze verrekening moet echter bruto worden verantwoord, waardoor de realisatie van zowel de uitgaven als de ontvangsten € 137 mln. hoger is dan begroot.

13.03 Aanleg

Slotwetmutaties (Bedragen x EUR 1 mln.)

Realisatieprojecten Personenvervoer (13.03.01)	Stand ontwerpbe- groting	Stand 1e suppletore begroting	Stand 2e suppletore begroting	Mutatie slotwet	Realisatie	Gevolgen MIRT-budget
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	
Uitgaven	644	729	471	20	491	
BB21 (ontw. Bev21, VPT+,VPT2)	5	11	6	- 0	6	
Geluid (empl. en innovatieve ontwikkelingen)	12	16	- 0	1	1	
1 Kleine projecten	11	16	6	5	11	
2 HSA Claim	13	5	18	- 12	6	

Realisatieprojecten Personenvervoer (13.03.01)	Stand ontwerpbe-groting	Stand 1e suppletore begroting	Stand 2e suppletore begroting	Mutatie slotwet	Realisatie	Gevolgen MIRT-budget
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	
3 Integrale spooruitbreiding						
Amsterdam-Utrecht	15	16	2	11	13	
Kleine stations	11	12	1	0	1	
Afdekking risico's spoorprogramma's	6	76	0	0		
AKI-plan en veiligheidsknelpunten	27	28	23	-0	23	
4 Intensivering Spoor in steden (I)	15	15	15	-7	8	
Intensivering Spoor in steden (II)	10	10	0	0		
Nazorg gereedgekomen lijnen/halten	6	8	3	0	3	
5 Ontsnippering	9	16	3	0	3	
Traject Oost (perronverbredingen)	0	2	1	-1	0	
Traject Oost uitv. convenant DMB	15	19	0	0		
6 Sporen in Arnhem	43	55	20	3	23	
Arnhem Centraal (t.b.v. NSP)	21	23	8	1	9	
7 Vleuten-Geldermalsen 4/6 sp. (incl. RSS)	54	36	57	14	71	
Amsterdam CS spoor 10/15	0	0	0	0		
Den Haag Centraal (t.b.v. NSP)	18	24	-0	0		
Den Haag emplacement	0	0	0	-0		
Den Haag CS: terugbouwen sporen 11/12	1	1	-0	1	1	
Fietsenstalling Amsterdam CS	1	5	1	-1	0	
Rotterdam Centraal (t.b.v. NSP)	30	27	21	-0	21	
OV-terminal stationsgebied Utrecht (VINEX/NSP)	41	61	23	-0	23	
OV Schiphol-Amsterdam-Almere-Lelystad	0	0	0	0		
Enveloppe extra NSP kwaliteit Regionet (inclusief verkeersmaatregelen Schiphol)	42	35	23	-1	22	
Rijswijk-Schiedam incl. spoorcorridor Delft	66	30	26	1	26	
Extra perroncapaciteit A'dam Zuid (2e eilandperron)	0	0	0	-0		
8 Hanzelijn	164	170	208	4	212	
Breda Centraal (t.b.v. NSP)	8	12	5	-0	5	
Amsterdam CS Cuypershal	0	0	0	0		
9 Ede spoorzone oost	0	0	0	2	2	
Geluidsaneringsprogramma - spoor	0	0	1	0	1	

1. De gerealiseerde hogere uitgaven zijn het gevolg van een aanvullende beschikking voor het project Hilversum Larenseweg.
2. De lagere uitgaven komen voort uit de nog lopende onderhandelingen met HSA omtrent de vaststelling van de hoogte van de aan HSA te verlenen vergoeding. Eerst bij een definitief akkoord zal algehele uitbetaling plaats vinden, onder verrekening van het verleende voorschot.
3. Het verschil moet gezien worden in samenhang met de ontvangst met betrekking tot dit project, dit in het kader van bruto/netto boeken (zie ook de toelichting onder de ontvangsten).
4. De in de begroting opgenomen raming is een inschatting met betrekking tot de te declareren bedragen door de gemeenten. Deze raming is voor 2009 te optimistisch ingeschat.
5. Bij dit project gaat het om een gebiedsgerichte aanpak waarbij spoor slechts een deel van de werkzaamheden betreft. Het gevolg hiervan is dat er veel afstemming is alvorens projecten kunnen worden gestart. Deze afstemming heeft meer tijd gekost dan vooraf ingeschat.
6. Door intensieve samenwerking met de aannemer lopen de engineering- en voorbereidende bouwwerkzaamheden voorspoediger dan gepland, waardoor een aanvullend voorschot over het 4e kwartaal 2009 is verstrekt.
7. De afronding van het onderbouwcontract was voorzien voor begin 2010 maar verliep voorspoediger dan gedacht. Hierdoor bleek een

aanvullend voorschot over het 4e kwartaal 2009 gerechtvaardigd met een hogere realisatie tot gevolg.

8. De hogere kasrealisatie wordt veroorzaakt door een aanvullend voorschot over het 4e kwartaal 2009 in verband met het voorspoediger realiseren van de werkzaamheden.
9. Tijdens overleg tussen VenW, ProRail, NS-Poort en de gemeente Ede is overeengekomen om met deze partijen een samenwerkingspilot te starten om door een andere wijze van samenwerken tot een betere risicobeheersing te komen voor het project Spoorzone Ede. Daar deze pilot mede als voorbeeld zal kunnen dienen voor andere spoor(zone-) projecten, was voor VenW de weg vrij om nog voor de MIRT-behandeling 2010 de bijbehorende beschikking ad € 40,9 mln. (prijspeil 2009) af te geven. In 2009 is ook een eerste betaling van ca. € 2 mln verricht.

Slotwetmutaties (Bedragen x EUR 1 mln.)

Realisatieprojecten Goederenvervoer (13.03.02)	Stand ontwerpbe-groting	Stand 1e suppletore begroting	Stand 2e suppletore begroting	Mutatie slotwet	Realisatie	Gevolgen MIRT-budget
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	
Uitgaven	25	34	25	1	26	
Aslasten Cluster II	1	0	0	- 0		
PAGE risico reductie	6	9	3	0	3	
Geluidspilot Goederenvervoer	1	3	1	0	1	
Uitv.progr.Goed.route Elst-Deventer-Twente (NaNov)	0	0	4	2	6	
Electr.empl. Maasvlakte West en passeerspoor Botlek	0	0	7	- 1	6	
Sloelijn/geluidmaatregelen Zeeuwselijn	17	22	8	0	8	
Kleine projecten		0	1	0	1	
Nazorg gereedgekomen lijnen-halten		0	1	0	1	

Ontvangsten

Ten opzichte van de raming in de Najaarsnota is ruim € 165 mln. meer aan ontvangsten gerealiseerd dan werd verwacht.

Dit wordt veroorzaakt door enerzijds hogere ontvangsten op Beheer en Vervanging (zie ook de toelichting onder 13.02) alsmede een aantal bruto/netto boekingen op diverse projecten (waaronder spooruitbreiding Amsterdam-Utrecht ad ca. € 11 mln.). Verder zijn niet geraamde inkomsten gerealiseerd van de provincie Overijssel (Hanzelijn), de NS (Concessieprijs) en ontvangsten conform een afspraak tussen Rijk en provincie inzake het Openbaar Vervoer Schiphol-Amsterdam-Almere-Lelystad (OV SAAL). Anderzijds zijn inkomsten (€ 8,1 mln) op de projecten Corridor Amsterdam-Utrecht en de Sloelijn achter gebleven bij de verwachting.

Verplichtingen

Als gevolg van nader overleg over het Beheerplan 2010 van ProRail kon pas in de loop van januari 2010 worden ingestemd met de betreffende onderdelen van het Beheerplan en is tevens de subsidie voor 2010 pas in januari van dat jaar verleend.

Normaliter vindt de instemming en de subsidieverlening voorafgaand aan het jaar van uitvoering plaats. Hierdoor schuift het voor dit doel bestemde maar niet in 2009 vastgelegde verplichtingenbudget door naar 2010. Voor het uitgavenbudget heeft dit overigens geen effect.

Voorts is enerzijds op het project Ontsnippering (zie ook de toelichting onder 13.03.01 ad 5.) ca. € 26 mln. minder en anderzijds op het project spoorwegovergang Soestdijkseweg meer (ca. € 29 mln.) aan betalingsverplichtingen vastgelegd. Het laatst genoemde project was gepland te

worden beschikt in 2010, maar doordat de beschikkingaanvraag echter nog eind 2009 is binnengekomen, bleek het mogelijk nog in december 2009 de aanlegbeschikking te verlenen.

14 Regionale, lokale infrastructuur

Budgettaire gevolgen van beleid: Slotwet 2009 (Bedragen in EUR 1 000)

	Stand ontwerp- begroting	Stand 1e suppletore begroting	Stand 2e suppletore begroting	Mutaties 3e suppletore begroting	Stand 3e suppletore begroting
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)=(3 en 4)
Verplichtingen	116 247	339 699	383 613	- 190 414	193 199
Uitgaven	273 355	375 023	190 659	- 7 683	182 976
<i>14.01 Grote regionaal/lokale projecten</i>	<i>227 838</i>	<i>269 858</i>	<i>158 492</i>	<i>- 16 643</i>	<i>141 849</i>
14.01.01 Verkenningen	0	0	0	0	0
14.01.02 Planstudieprogr.reg./lok	7 378	37 996	6 552	- 5 463	1 089
14.01.03 Real.progr.reg./lok.	220 460	231 862	151 940	- 11 180	140 760
<i>14.02 Regionale mob fondsen</i>	<i>0</i>	<i>59 648</i>	<i>31 733</i>	<i>8 858</i>	<i>40 591</i>
<i>14.03 RSP - ZZL: rijksbijdrage</i>	<i>45 517</i>	<i>45 517</i>	<i>434</i>	<i>102</i>	<i>536</i>
14.03.01 RSP - ZZL: RB projecten	15 222	15 222	0	536	536
14.03.02 RSP - ZZL: RB mob.fondsen	20 295	20 295	434	- 434	0
14.03.03 RSP - ZZL: REP projecten	10 000	10 000	0	0	0
Van totale uitgaven:					
- Apparaatuitgaven					0
- Bijdrage aan baten-lastendienst					668
- Restant					182 308
14.09 Ontvangsten	0	0	0	0	0

14.01 Grote regionale/lokale projecten

De voornaamste reden voor het kasoverschot op hoofdproduct 14.01.02 is een overboeking van het budget (en uitgaven) voor de Kanaalkruising Sluiskil naar de operationele doelstelling 14.02 (Regionale Mobiliteitsfondsen).

Slotwetmutaties (Bedragen x EUR 1 mln.)

Real.progr.reg .lok. (14.01.03)	Stand ontwerpbe- groting	Stand 1e suppletore begroting	Stand 2e suppletore begroting	Mutatie slotwet	Realisatie	Gevolgen MIRT-budget
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	
Uitgaven	220	232	152	- 11	141	
1 Noord Zuidlijn Noord-WTC	153	111	92	9	101	
2 N201	41	51	41	- 1	40	
3 Randstadrail (incl. voorbereidings- kosten en aanlanding)	25	51	18	- 18	0	
Experimenteerprojecten	1	7	0	0		
Beneluxmetro VINEX)	0	5	1	- 1	0	
Duurzaam Veilig W-Zeeuws Vlaanderen	0	3	0	0		
Afr.decentr. GDU	0	4	0	0		

1. Door de gemeente Amsterdam zijn meer subsidiemijlpalen gereed gemeld, waardoor méér is betaald dan waarmee tijdens het opstellen van de Najaarsnota rekening werd gehouden.
2. Het kasoverschot wordt veroorzaakt door het niet halen van een afgesproken mijlpaal.

3. De gemeente Den Haag is bezig een plan op te stellen voor de aanlanding RandstadRail op Den Haag Centraal. Dit plan is begin 2010 definitief geworden, waardoor de mijlpaal, waaraan de betaling is gekoppeld, niet in 2009 is behaald.
Deze vertraagde mijlpaal betreft «aanleg noodspoor en tijdelijk perron».

14.02 Regionale mobiliteitsfondsen

De hogere uitgaven op deze operationele doelstelling zijn veroorzaakt doordat de provincie Gelderland alsnog haar aandeel heeft gestort, waardoor VenW ook heeft meebetaald. Verder zijn de uitgaven (en het budget) voor de Kanaalkruising Sluiskil, die in eerste instantie ten laste van 14.01 Grote regionale/lokale projecten zouden komen, naar dit onderdeel overgeboekt.

Verplichtingen

De afwijking in de verplichtingrealisatie is ontstaan doordat:

- de voor 2009 geraamde af te geven beschikking voor het project Eindhoven (BOSE) niet in 2009 is gerealiseerd (Nadere uitwerking van het project heeft vertraging opgeleverd);
- er geen verkenningen zijn gestart. De verkenningen voor regionale/lokale projecten worden geïnitieerd door de decentrale overheden. Voor integrale gebiedsverkenningen (zoals Holland Rijnland en Rotterdam VooRuit) worden de verkenningen gezamenlijk door regio en Rijk gestart;
- in tegenstelling tot de verwachting, door vertragingen geraamde betalingsverplichtingen voor de Noord-Zuidlijn Noord-WTC, Experimenteerprojecten en de Boulevard Scheveningen, niet in 2009 zijn vastgelegd;
- betalingen ten behoeve van de N62 Kanaalkruising Sluiskil via artikelonderdeel 14.02 Regionale Mobiliteitsfondsen worden verricht;
- betalingsverplichtingen ten behoeve van de Sluiskiltunnel ad ca. € 135 mln. zijn vastgelegd.

15 Hoofdvaarwegennet

Budgettaire gevolgen van beleid: Slotwet 2009 (Bedragen in EUR 1 000)

	Stand ontwerp- begroting	Stand 1e suppletore begroting	Stand 2e suppletore begroting	Mutaties 3e suppletore begroting	Stand 3e suppletore begroting
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)=(3 + 4)
Verplichtingen	764 508	958 646	971 435	- 97 430	874 005
Uitgaven	746 958	716 083	839 757	- 47 223	792 534
<i>15.01 Verkeersmanagement</i>	<i>88 935</i>	<i>88 935</i>	<i>91 120</i>	<i>0</i>	<i>91 120</i>
15.01.01 Basispakket verkeersmanagement	82 793	82 793	84 827	0	84 827
15.01.02 Servicepakket verkeersmanagement	6 142	6 142	6 293	0	6 293
<i>15.02 Beheer en onderhoud</i>	<i>497 213</i>	<i>422 635</i>	<i>578 552</i>	<i>- 2 397</i>	<i>576 155</i>
15.02.01 Basispakket B&O hoofdvaarwegen	307 097	212 097	427 840	0	427 840
15.02.02 Servicepakket B&O hoofdvaarwegen	29 908	36 786	28 861	- 1 802	27 059
15.02.04 Groot var. onderhoud hoofdvaarwegen	160 208	173 752	121 851	- 595	121 256
<i>15.03 Aanleg en planstudie na tracebesluit</i>	<i>126 443</i>	<i>145 947</i>	<i>104 625</i>	<i>- 1 892</i>	<i>102 733</i>
15.03.01 Realisatieprogr. hoofdvaarwegen	126 443	145 947	104 625	- 1 892	102 733
15.03.02 Planstudieprogr. na tracebesluit	0	0	0	0	0
<i>15.05 Verkenningen en planstudies voor tracebesluit</i>	<i>34 367</i>	<i>58 566</i>	<i>65 460</i>	<i>- 42 934</i>	<i>22 526</i>
15.05.01 Verkenningen	8 069	13 069	12 988	- 5 000	7 988

	Stand ontwerp- begroting	Stand 1e suppletore begroting	Stand 2e suppletore begroting	Mutaties 3e suppletore begroting	Stand 3e suppletore begroting
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)=(3 + 4)
15.05.02 Planstudieprogramma voor tracebe- sluit	26 298	45 497	52 472	- 37 934	14 538
Van totale uitgaven:					
- Apparaatsuitgaven					0
- Bijdrage aan baten-lastendienst					598 109
- Waarvan 15.03 Aanleg en planst. na tb.					14 125
- Restant					194 425
15.09 Ontvangsten	32 413	48 009	28 142	- 15 515	12 627

15.03 Aanleg en planstudie na tracébesluit

Slotwetmutaties (Bedragen x EUR 1 mln.)

Realisatieprojecten hoofdvaarwegen (15.03.01)	Stand ontwerpbe- gorting	Stand 1e suppletore begroting	Stand 2e suppletore begroting	Mutatie slotwet	Realisatie	Gevolgen MIRT-budget
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	
Uitgaven	126	146	104	- 1	103	
Vaarweg Lemmer-Delfzijl fase 1; verbetering tot klasse Va	10	11	10	- 1	9	
Twentekanal, verruiming (fase 1)	0	- 7	2	1	3	
Lekkanaal, verbreding kanaalzijde en uitbreiding ligplaatsen	5	6	0	0		
Verbeteren vaargeul IJsselmeer (Amsterdam-Lemmer)	1	2	1	0	1	
Renovatie Noordzeesluizen IJmuiden	2	2	0	0		
Vaarroute Ketelmeer (excl. EU-bijdrage)	6	4	2	0	2	
1 Walradar Noordzeekanaal	16	20	0	2	2	
2 Lekkanaal/3e kolk Beatrixsluis	0	0	0	1	1	
Maasroute fase 1, brugverhogingen Roosteren en Echt	0	0	1	0	1	
Maasroute fase 1, voorhavens en wachtplaatsen	0	1	1	- 1	0	
3 Maasroute, modernisering fase 2	34	33	23	8	31	
Tweede Sluis Lith	1	2	0	1	1	
Zuid-Willemsvaart; renovatie middendeel klasse II	3	3	3	- 2	1	
4 Zuid-Willemsvaart, omleggen en opwaarderen (Maas-Veghel)	0	4	13	3	10	
5 Wilhelmina kanaal	6	11	4	- 1	3	
Zuid-Willemsvaart; vervanging sluizen 4, 5 en 6	22	22	29	- 2	27	
Burgemeester Delenkanaal Oss	0	2	0	0		
Walradarsystemen	5	5	3	- 2	1	
Kleine projecten	2	4	3	0	3	
Ligplaatsvoorzieningen	0	1	1	0	1	
6 Quick Wins binnenhavens (incl.amen- dement Anker)	15	22	10	- 4	6	
Afronding	- 2	- 2	- 2	2	0	

1. De mutatie heeft betrekking op voorbereidingskosten walradarsysteem VTS en de aanleg van glasvezelkabel. De aanbesteding in zomer 2009 is niet goed verlopen en heeft onlangs opnieuw plaatsgevonden.
2. Dit betreffen voorbereidingskosten (onder andere grond- en woningaankoop).

3. De overschrijding wordt verklaard door de snellere uitvoering van de maatregel Born–Heel–Maasbracht.
4. De aankoop van grond heeft vertraging opgelopen omdat het tracébesluit nog niet definitief is (de bereidheid tot verkoop door eigenaren is minder dan verwacht).
5. De gemeente Tilburg, die als opdrachtgever voor het project fungeert, heeft in tegenstelling tot eerdere planningsbesluiten dat er een wijziging van het bestemmingsplan nodig is, inclusief een Milieu Effect Rapportage. Door dit besluit van de gemeente zal de huidige planning naar verwachting enkele jaren vertraging oplopen.
6. Het verloop van de uitgaven bij Quick Wins binnenhavens is afhankelijk van de mate waarin de regionale plannen klaar zijn voor uitvoering.

15.05 verkenningen en planstudies voor tracébesluit

Ten behoeve van de verdieping van de regionale vaarweg de Boontjes is door middel van een amendement van het lid Cramer (*Kamerstukken II, 2007–2008, 31 474A, nr. 7*) € 5 mln. aan de begroting van het Hoofdvaarwegennet toegevoegd als basis voor bestuurlijke afspraken met de regio en vooruitlopend op de uitvoeringsplanning. Op basis van dit amendement zijn bestuurlijke afspraken gemaakt over de planstudie en de uitvoering van de Boontjes. Die afspraken zijn uitgewerkt in een bestuursovereenkomst die op 19 juni 2009 door VenW en de regio is ondertekend. De provincie is nu bezig met de planstudie/MER. Start van de uitvoering is voorzien in 2011

Het kasoverschot op Planstudie voor tracébesluit wordt enerzijds veroorzaakt door vertragingen bij de projecten Verruiming Eemsgeul en Waal (toekomstvisie) als gevolg van ingewikkeld natuuronderzoek in het kader van MER/Natura 2000-regelgeving en interactie met belanghebbenden. Anderzijds zijn deze het gevolg van de door middel van een amendement van de leden Cramer en Van Hijum (*Kamerstukken II, 2007–2008, 31 474A, nr. 9*) aan de begroting van het Hoofdvaarwegennet toegevoegde € 10 mln. voor het project Vaarweg Meppel–Ramspol (Keersluis Zwartsluis), vooruitlopend op de daadwerkelijke planning van het project.

Verplichtingen

De planning was dat een aantal (deel)projecten op dit artikel al in het verslagjaar zou worden beschikt. Door met name vertragingen is dit niet in alle gevallen gerealiseerd. Het gaat dan voornamelijk om de volgende (deel)projecten, waarvan de verwachte betalingsverplichtingen in overeenstemming zijn gebracht met de voorziene uitvoering:

- Fries-Groningse kanalen;
- Maas: baggeren en kunstwerken;
- Rotterdam-België/Zeeland: renovatie o.a. Volkeraksluizen en baggeren;
- Amsterdam-Rijnkanaal; baggeren en renovatie sluizen/oeveren;
- Walradar Noordzeekanaal;
- Vaarweg Lemmer–Delfzijl;
- Walradarsystemen;
- Zuid Willemsvaart: vervanging sluizen 4, 5, 6;
- Vaarweg Meppel–Ramspol (Keersluis Zwartsluis);
- Waal, toekomstvisie;
- Verruiming Eemsgeul.

16 Megaprojecten niet-Verkeer en Vervoer

Budgettaire gevolgen van beleid: Slotwet 2009 (Bedragen in EUR 1 000)

	Stand ontwerp- begroting	Stand 1e suppletore begroting	Stand 2e suppletore begroting	Mutaties 3e suppletore begroting	Stand 3e suppletore begroting
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)=(3 + 4)
Verplichtingen	532 103	864 235	547 639	- 335 152	212 487
Uitgaven	288 105	287 828	249 974	- 12 830	237 144
<i>16.01 Project Mainportontwikkeling R'dam</i>	<i>31 441</i>	<i>29 013</i>	<i>55 733</i>	<i>- 6 186</i>	<i>49 547</i>
16.01.01 Planstudie PMR	0	0	0	0	0
16.01.02 Realisatieprogramma PMR	31 441	29 013	55 733	- 6 186	49 547
<i>16.02 Ruimte voor de rivier</i>	<i>197 184</i>	<i>202 542</i>	<i>136 677</i>	<i>12 760</i>	<i>149 437</i>
16.03 Maaswerken	59 480	56 273	57 564	- 19 404	38 160
Van totale uitgaven:					
- Apparaatsuitgaven					282
- Bijdrage aan baten-lastendienst					26 786
- Restant					210 076
16.09 Ontvangsten	0	0	798	- 468	330

Slotwetmutaties (Bedragen x EUR 1 mln.)

Realisatie Megaprojecten niet VenV (16)	Stand ontwerp- begroting	Stand 1e suppletore begroting	Stand 2e suppletore begroting	Mutatie slotwet	Realisatie	Gevolgen MIRT-budget
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	
Uitgaven	288	287	249	- 12	237	
Project Mainport Rotterdam						
Uitvoeringsorganisatie	2	4	3	0	3	
750 ha	0	0	0	0		
Groene verbinding	8	8	8	0	8	
Bestaand Rotterdams Gebied (BRG)	0	0	0	0		
Voorfinanciering FES monitorings- programma	0	0	0	0		
1 Voorfinanciering FES natuurcompensatie	22	17	45	- 6	39	
Landaanwinning	0	0	0	0		
BTW Buitencontour	0	0	0	0		
Aan- en ontsluitende infrastructuur	0	0	0	0		
Onvoorzien	0	0	0	0		
Ruimte voor de rivier						
2 Uitvoeringskosten	179	181	106	17	123	
3 Planstudiekosten	8	11	16	- 5	11	
Projectorganisatie en projectmanagement	10	10	15	- 0	15	
Maaswerken						
4 Zandmaas	50	42	42	- 15	27	
4 Grensmaas	9	14	14	- 3	11	

1. De raming van het uitgavenniveau ten tijde van de najaarsnota is te optimistisch gebleken, reden waarom de begrotingsrealisatie is achtergebleven bij de raming. Dit heeft zich met name op het deelproject Duincompensatie voorgedaan.
2. Per saldo is ten behoeve van het project Ruimte voor de Rivier € 12 mln. meer uitgegeven voor de aankoop van vastgoed dan tijdens het opstellen van de Najaarsnota werd geraamd.
3. De projectbeslissing van enkele maatregelen (Munnikenland en beide

Deventer-maatregelen) is doorgeschoven vanuit 2009 naar begin 2010. De financiële afrekening daarvan volgt daardoor ook later. Voorts is Veessen vertraagd door het voortijdig beëindigen van het contract met het ingenieursbureau wegens nalatige kwaliteit. De beslissing en mijlpaalbetaling vindt daardoor niet in 2009 maar begin 2010 plaats.

4. De lagere gerealiseerde uitgaven worden verklaard door een aanbestedingsmeevaller en door het niet (tijdig) indienen van declaraties door Waterschappen.

Ontvangsten

In de begroting over 2009 is een geraamde bijdrage opgenomen van het Hoogheemraadschap Delfland ter grootte van ca. € 0,8 mln. Dit bedrag maakt deel uit van een (meerjarige) bijdrage van in totaal ca. € 1,2 mln. Dit gehele bedrag zal om reden van administratieve eenvoud in zijn geheel bij de afsluiting van het project in het jaar 2012 ten gunste van de ontvangsten worden geboekt.

Verplichtingen

Wat betreft de Ruimte voor de Rivier start de feitelijke uitvoering van enkele maatregelen later doordat de projectbeslissing later genomen wordt. De raming van de betalingsverplichtingen zijn daardoor in overeenstemming gebracht met de uitvoeringsplanning. Dit heeft overigens niet een directe doorwerking in de oplevering. De verplichtingenraming voor de projecten Gensmaas en Zandmaas was niet in overeenstemming met de uitvoeringsplanning van het projectbureau Maaswerken. Derhalve wordt de raming in overeenstemming gebracht met de realisatie en wordt het niet bestede verplichtingenbudget doorgeboekt naar 2010. In de begrotingsvoorbereiding 2011 zal ook voor de volgende jaren de verplichtingenramingen in overeenstemming worden gebracht met de uitvoeringsplanning van het projectbureau Maaswerken.

17 Megaprojecten Verkeer en vervoer

Budgettaire gevolgen van beleid: Slotwet 2009 (Bedragen in EUR 1 000)

	Stand ontwerp- begroting	Stand 1e suppletore begroting	Stand 2e suppletore begroting	Mutaties 3e suppletore begroting	Stand 3e suppletore begroting
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)=(3 + 4)
Verplichtingen	140 025	288 792	248 546	- 180 031	68 515
Uitgaven	140 010	289 652	167 655	- 46 136	121 519
17.01 Westerscheldetunnel	0	6 740	6 740	- 5 600	1 140
17.02 Betuweroute	10	76 777	54 065	- 9 311	44 754
17.03 Hoge snelheidslijn	0	106 509	51 851	- 18 970	32 881
17.03.01 Realisatie HSL-zuid	0	99 116	44 458	- 11 577	32 881
17.03.02 Realisatie HSL-zuid spoorwegen	0	2 168	2 168	- 2 168	0
17.03.03 Realisatie HSL-zuid hoofdwegen	0	5 225	5 225	- 5 225	0
17.04 Anders betalen voor mobiliteit	140 000	99 626	54 999	- 12 273	42 726
17.05 Zuiderzeelijn	0	0	0	18	18
Van totale uitgaven:					
- Apparaatsuitgaven					32 407
- Bijdrage aan baten-lastendienst					5 716
- Restant					83 396
17.09 Ontvangsten	0	812	812	13 902	14 714

17.01 Westerscheldetunnel

De exploitatie van de Westerscheldetunnel is in 2009 overgeheveld naar het ministerie van Financiën in het kader van de overdracht aan de Provincie Zeeland.

17.02 Betuweroute

De uitvoering van de werkzaamheden ligt over het algemeen goed op schema, zo is bijvoorbeeld ERTMS level 1 op de gehele Havenspoorlijn ingeschakeld en is 25KV ook op het westelijke deel van de Havenspoorlijn beschikbaar gekomen. De lagere realisatie komt met name voort uit ramingsverschillen.

17.03 Hoge snelheidslijn

De lagere realisatie op HSL-zuid wordt veroorzaakt doordat uitgaven die waren voorzien in 2009, zijn doorgeschoven naar 2010. De grootste post hiervan is een schadevergoeding van € 6 mln., die in oktober 2009 zou worden uitbetaald maar die nu begin 2010 zal worden afgerekend. In het verleden zijn ten laste van HSL-Zuid spoorwegen de uitgaven geboekt voor de aansluitingen van de HSL-Zuid op bestaand spoor, maar omdat deze aansluitingen inmiddels zijn afgerond vindt er op dit artikelonderdeel geen realisatie meer plaats. Het hoofdproduct HSL-Zuid hoofdwegen betreft uitgaven voor het rijkswegendeel van de gecombineerde contracten HSL/A4 en HSL/A16. Deze onderdelen zijn gereed waardoor hierop geen uitgaven meer geboekt zullen worden.

17.04 Anders betalen voor mobiliteit

Van met name de publieke partijen is een aantal facturen later ontvangen. Daarnaast heeft de uitbreiding van inhuur later plaats gevonden dan voorzien

Verplichtingen

Gebleken is dat de beschikbare budgetten ten behoeve van de realisatie van de Betuweroute in 2009 voldoende waren om alle in 2009 door ProRail aan derden te verstrekken nieuwe en aanvullende opdrachten te financieren. Bezien vanuit Voortgangsrapportage 26 over de eerste helft van 2009 (*Kamerstukken II, 2009–2010, 22 589, nr. 300*) blijkt overigens wel dat de verplichtingenruimte van ProRail ten behoeve van het aangaan van verplichtingen met derden bijna geheel besteed is en dat op basis van de prognose eindstand het niet in 2009 aangewende verplichtingenbudget van ca. € 94 mln. benodigd is om vanaf 2010 alsnog de resterende verplichtingen aan te gaan.

Op de verplichtingenraming ten behoeve van de HSL is een administratieve correctie (negatieve bijstelling) aangebracht waardoor bijna € 20 mln verplichtingenruimte is vrijgevalen. Daarnaast is er voor een bedrag van ca. € 48 mln. aan niet-gebruikte verplichtingenruimte doorgeschoven naar 2010 en volgende jaren in verband met de doorloop van het project (o.a. ERTMS). Ten laste van de hoofdproducten Spoorwegen en Hoofdwegen zullen geen verplichtingen meer worden aangegaan. Ten behoeve van Anders Betalen voor Mobiliteit is voorts ca. € 5 mln. minder verplichtingenbudget nodig voor de verlenging van inhuurcontracten.

Artikel 18 Overige uitgaven

Budgettaire gevolgen van beleid: Slotwet 2009 (Bedragen in EUR 1 000)

	Stand ontwerp- begroting	Stand 1e suppletore begroting	Stand 2e suppletore begroting	Mutaties 3e suppletore begroting	Stand 3e suppletore begroting
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)=(3 + 4)
Verplichtingen	51 552	66 120	42 458	1 106	43 564
Uitgaven	53 754	86 900	48 277	- 2 860	45 417
18.01 Saldo van de afgesloten rekeningen	0	0	0	0	0
18.03 Intermodaal vervoer	2 219	2 665	1 818	- 505	1 313
18.04 Gebiedsgerichte aanpak (UPR)	1 737	4 005	4 053	- 1 883	2 170
18.05 Railinfrabeheer	35 142	35 142	35 142	0	35 142
18.06 Externe veiligheid	7 912	20 488	0	0	0
18.07 Mobiliteitsonafhankelijke kennis en expert.	6 744	24 600	7 264	- 472	6 792
18.07.01 Natl.basisinfo.voorziening en ov.uitgaven	6 744	6 962	7 126	- 334	6 792
18.07.02 Subsidies algemeen	0	17 638	138	- 138	0
Van totale uitgaven:					
- Apparaatsuitgaven					1 237
- Bijdrage aan baten-lastendienst					6 792
- Restant					37 388
18.09 Ontvangsten	35 142	34 908	34 908	234	35 142
18.10 Saldo van de afgesloten rekeningen	0	248 723	248 723	0	248 723

18.03 Intermodaal vervoer

Ten behoeve van de Openbare Inlandterminals is ca. € 0,9 mln. meer uitgegeven dat ten tijde van het opstellen van de Najaarsnota werd verwacht. Anderzijds zijn voor de Rail Service Center Maasvlakte geen declaraties ontvangen en daardoor ook geen betalingen verricht.

18.04 Gebiedsgerichte aanpak (UPR)

De looptijd van het programma is verlengd waardoor het budget over een langere periode wordt gerealiseerd. Dit verklaart de lagere uitgavenrealisatie.

19 Bijdragen andere begrotingen Rijk

Budgettaire gevolgen van beleid: Slotwet 2009 (Bedragen in EUR 1 000)

	Stand ontwerp- begroting	Stand 1e suppletore begroting	Stand 2e suppletore begroting	Mutaties 3e suppletore begroting	Stand 3e suppletore begroting
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)=(3 + 4)
Ontvangsten	7 380 258	7 083 476	7 111 728	- 34 255	7 077 473
19.09 Ten laste van begroting VenW	6 202 356	6 235 404	6 276 290	14 464	6 290 754
19.10 Ten laste van het FES	1 177 902	848 072	835 438	- 48 719	786 719

19.09 Bijdragen ten laste van de begroting van VenW

De hogere ontvangsten op deze operationele doelstelling zijn het gevolg van

- bijdragen van het ministerie van Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (ten behoeve van ICES natte infrastructuur, verken-

- ning Zuidwestelijk Deltaprogramma, eindafrekening Proses en onderzoeksrapport ecologische monitoring Wind op Zee)
- een overboeking uit artikel 34 in de begroting van hoofdstuk XII in verband met de inzet van subsidie ten behoeve van concessiefte NS (afpraak in het kader van Mandje Spoor).

19.10 Bijdragen ten laste van het FES

Uit de begroting van het Fonds Economische Structuurversterking (FES) is per saldo ca. € 49 mln. minder gedeclareerd. Dit heeft te maken met het in 2009 niet meer volledig kunnen uitgeven van gelden die bestemd waren voor de projecten:

- Anders Betalen voor Mobiliteit;
- Slimmere Benuttingsmaatregelen Spoor (Benutting Spoor Moordrecht);
- BSIK proces/systeeminnovatie (Besluit subsidies investeringen kennisinfrastructuur);
- Haaglanden;
- Quick Wins Wegen/aanpak knooppunten;
- Praktijkproef verbetering doorstroming A10 Amsterdam;
- Scheveningen Boulevard.

Anderzijds zijn meer gelden opgevraagd ten behoeve van de projecten:

- Compartimentering dijken;
- Benutting Hoofdwegennet: programma filevermindering;
- Synergie KRW/WB21 (pijler 3).

De gelden voor de projecten waarop in 2009 minder is uitgegeven, zullen weer uit het FES worden opgevraagd in de jaren waarin deze benodigd zijn.